

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

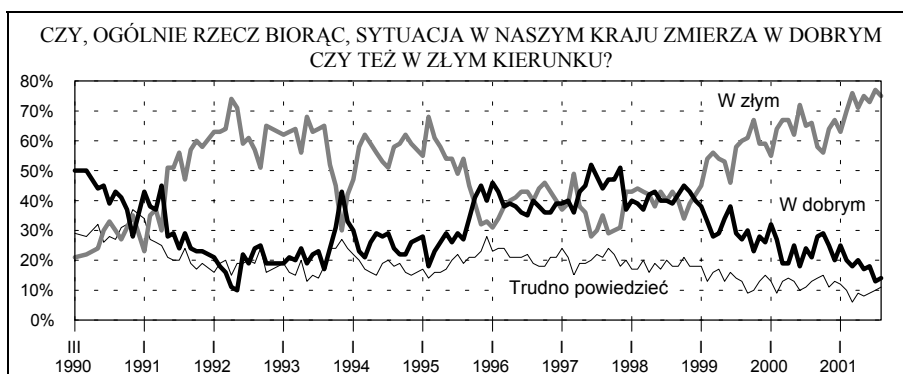
BS/113/2001

NASTROJE SPOŁECZNE W SIERPNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2001

- W sierpniu trzy czwarte Polaków (75%) uważa, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku, a tylko 14% jest odmiennego zdania.

- W porównaniu z sondażem lipcowym nieco obniżył się krytycyzm w opiniach o sytuacji politycznej w kraju - o 8 punktów (do 56%) zmalał odsetek respondentów oceniających ją jako złą. Oznacza to powrót wskaźników do stanu z czerwca br.
- Utrzymują się skrajnie negatywne oceny sytuacji gospodarczej kraju (72% opinii krytycznych, a tylko 3% - pozytywnych). Nie zmieniła się ocena ogólnych warunków życia respondentów i ich rodzin oraz warunków materialnych gospodarstw domowych. Jedna piąta badanych (21%) uważa, iż żyje im się dobrze, ponad połowa (52%) - że przeciętnie, a ponad jedna czwarta (27%) wyraża niezadowolenie. Przy ocenie warunków materialnych gospodarstw domowych można zauważyć nieco więcej ocen negatywnych (33%).
- W ciągu miesiąca poprzedzającego sondaż w zasadzie bez zmian pozostały opinie ogółu respondentów aktywnych zawodowo na temat sytuacji w ich zakładach pracy. Mniej więcej jedna czwarta zatrudnionych (24%) określa tę sytuację jako dobrą, a 39% - jako złą. Nie zmieniła się też istotnie liczba osób mających poczucie zagrożenia utratą pracy (w lipcu 43%, obecnie 41% aktywnych zawodowo); ponad połowa pracujących (53%) nie ma takich obaw.
- Przewidywania dotyczące najbliższego roku pozostają stabilne. W odniesieniu do wszystkich badanych dziedzin najczęściej pojawia się opinia, że nic się nie zmieni, a wśród oczekujących zmian więcej jest pesymistów niż optymistów.

Po rekordowo złych nastrojach społecznych, odnotowanych w lipcu, sierpień nie przyniósł istotnych zmian w większości stosowanych przez nas wskaźników¹. Zarówno oceny badanych dziedzin, jak i przewidywania dotyczące najbliższej przyszłości pozostały na poziomie z ubiegłego miesiąca. Jedynym wyjątkiem jest nieco mniejszy niż w lipcu krytycyzm wobec sytuacji politycznej. Nastroje społeczne odznaczają się dominacją złych ocen i pesymistycznych przewidywań.

OCENY

W sierpniu trzy czwarte Polaków (75%) uważa, że sytuacja w naszym kraju zmierza w złym kierunku. Przeciwnego zdania jest tylko co siódmy respondent (14%). Wprawdzie w ostatnim miesiącu odnotowaliśmy minimalną (statystycznie nieistotną) poprawę, jednak tak złych nastrojów jak w ciągu ostatniego pół roku nie notowaliśmy od dziewięciu lat.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskaźania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2000					2001							
	w procentach												
W dobrym	21	28	29	25	20	25	20	18	20	17	18	13	14
W złym	66	58	56	64	67	63	70	76	71	75	73	77	75
Trudno powiedzieć	13	14	15	11	13	12	10	6	9	8	9	10	11

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (135) przeprowadzono w dniach 3-6 sierpnia 2001 roku na 964-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

W opiniach o bieżącej sytuacji w kraju najbardziej krytyczni są badani znajdujący się w najgorszej sytuacji materialnej (mający najniższe dochody i niezadowoleni ze swojej sytuacji materialnej); im lepsza ocena warunków materialnych gospodarstw domowych, tym częstsze pozytywne opinie o sytuacji w kraju². Lepiej oceniają ją też osoby z wyższym i średnim wykształceniem niż badani mający wykształcenie podstawowe i zasadnicze zawodowe.

Opinie w tej sprawie wiążą się także z poglądami politycznymi i sympatiami partyjnymi respondentów. Badani identyfikujący się z prawicą lepiej oceniają sytuację w kraju niż deklarujący poglądy centrowe czy lewicowe.

W elektoratach głównych sił politycznych stosunkowo mniejszym krytycyzmem wyróżniają się potencjalni wyborcy PO i PiS, co prawdopodobnie spowodowane jest niedawnym współuczestnictwem niektórych liderów tych ugrupowań w sprawowaniu władzy. Jednak również wśród nich przewagę mają respondenci uważający, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju*	
	dobry	zły
	w procentach	
Platforma Obywatelska	34	62
Prawo i Sprawiedliwość	24	58
PSL	13	84
SLD-UP	7	86
Niezdecydowani	14	70
Niezamierzający głosować	10	76
W tabeli nie uwzględniliśmy potencjalnych wyborców AWSP i UW z powodu zbyt małej ich liczby. * Pominęto „trudno powiedzieć”.		

W sierpniu zmalał krytycyzm w opiniach o sytuacji politycznej w kraju. O 8 punktów spadł odsetek respondentów oceniających sytuację w polityce jako złą. Oznacza to powrót wskaźników do stanu z czerwca br.

² Zob. tabele aneksowe.

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	2000					2001								
	w procentach													
– dobra	6	9	10	7	5	10	6	5	6	5	5	4	5	
– ani dobra, ani zła	33	38	38	37	35	36	33	32	38	33	32	24	30	
– zła	51	43	42	46	51	43	51	53	47	54	54	64	56	
Trudno powiedzieć	10	11	10	10	9	11	10	11	9	8	9	8	10	

Utrzymują się bardzo złe opinie o sytuacji gospodarczej. Podobnie jak przed miesiącem zdecydowana większość ankietowanych (72%) uznaje stan gospodarki za zły, a jedynie 3% (spadek o 2 punkty) ocenia go pozytywnie.

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	2000					2001								
	w procentach													
– dobra	7	9	7	8	6	9	7	7	5	4	4	5	3	
– ani dobra, ani zła	28	30	33	29	28	29	27	23	27	27	21	21	21	
– zła	59	55	54	57	61	57	61	67	64	66	72	71	72	
Trudno powiedzieć	6	6	6	6	5	4	5	3	4	3	3	3	4	

Wśród grup społeczno-zawodowych zwracają uwagę skrajnie negatywne oceny wystawiane przez rolników. Nie ma wśród nich osób uważających stan gospodarki za dobry, a blisko dziewięć dziesiątych sądzi, że jest on zły.

SYTUACJA ZAWODOWA I KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Nie zmieniła się ocena ogólnych warunków życia respondentów i ich rodzin oraz warunków materialnych gospodarstw domowych. Tak samo jak w lipcu ponad jedna czwarta badanych (27%) uważa, iż żyje im się źle, ponad połowa (52%) - że przeciętnie, a jedna piąta (21%) wyraża zadowolenie. Przy ocenie warunków materialnych gospodarstw domowych respondenci są bardziej krytyczni (33% ocen negatywnych).

Tabela 5

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2000					2001							
	w procentach												
– dobrze	20	23	18	21	21	22	23	22	22	21	20	20	21
– ani dobrze, ani źle	53	50	53	49	51	52	52	49	48	51	53	53	52
– źle	27	26	29	29	28	25	25	29	30	27	26	27	27
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2000					2001							
	w procentach												
– dobre	22	23	20	21	20	21	23	20	21	20	20	20	19
– ani dobre, ani złe	46	43	46	43	48	46	45	43	45	41	45	45	48
– złe	32	34	34	36	32	33	32	37	34	39	35	35	33

W ciągu miesiąca poprzedzającego sondaż w zasadzie nie zmieniły się opinie ogółu respondentów aktywnych zawodowo na temat sytuacji w ich zakładach pracy. Mniej więcej jedna czwarta pracujących (24%) określa sytuację swojego zakładu jako dobrą, około jednej trzeciej (35%, wzrost o 4 punkty) jako średnią, a 39% - jako złą.

Sytuację swoich miejsc pracy najgorzej oceniają rolnicy - tylko 3% z nich deklaruje zadowolenie, większość natomiast (66%) wyraża krytycyzm. Wśród pozostałych osób aktywnych zawodowo średnio co czwarty uznaje kondycję swego zakładu za dobrą. Jednak pracownicy zakładów państwowych częściej niż pozostali oceniają tę kondycję negatywnie. Pracujący w zakładach prywatnych i przedsiębiorstwach o własności mieszanej najczęściej wyrażają pośrednią opinię o sytuacji swego zakładu (*ani dobra, ani zła*).

Tabela 7

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2000					2001							
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	525	531	526	522	522	487	518	510	496	499	483	480	464
– dobra	33	31	30	32	31	32	33	28	29	28	24	26	24
– ani dobra, ani zła	33	32	32	31	31	28	28	30	31	31	34	31	35
– zła	31	34	36	32	36	38	37	39	34	38	40	41	39
Trudno powiedzieć	3	4	2	5	2	2	2	3	7	3	2	2	2
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– dobra	28	28	31	30	25	29	29	25	30	26	27	28	26
– ani dobra, ani zła	38	33	24	30	32	29	28	34	32	32	33	35	33
– zła	33	35	43	37	40	40	41	40	31	40	39	34	41
Trudno powiedzieć	1	5	2	3	3	1	1	2	7	2	1	2	1
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– dobra	44	38	36	43	37	42	39	37	36	34	24	31	28
– ani dobra, ani zła	26	42	30	25	31	31	27	28	32	28	40	24	40
– zła	26	19	33	26	32	27	33	34	26	37	35	43	30
Trudno powiedzieć	4	2	1	6	0	1	1	0	6	1	1	1	2
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– dobra	40	38	37	38	44	36	42	34	33	35	29	34	28
– ani dobra, ani zła	34	32	43	36	34	28	31	29	32	36	32	31	39
– zła	23	27	19	22	21	34	25	33	28	25	36	32	33
Trudno powiedzieć	3	4	1	4	1	2	2	4	7	3	3	3	0
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– dobra	8	7	2	6	7	15	4	4	7	6	0	0	3
– ani dobra, ani zła	16	18	26	29	21	18	16	25	24	26	33	27	28
– zła	76	75	71	61	71	62	77	71	64	65	67	73	66
Trudno powiedzieć	0	0	0	5	2	4	3	0	5	2	0	0	3

PRZEWIDYWANIA

Przewidywania dotyczące najbliższego roku pozostają stabilne. W odniesieniu do wszystkich badanych dziedzin najczęściej pojawia się opinia, że nic się nie zmienia.

Tak samo jak w lipcu 9% ankietowanych ma nadzieję na poprawę ogólnej sytuacji w Polsce, a prawie dwie piąte (38%) przewiduje jej pogorszenie. We wszystkich wyodrębnionych przez nas grupach majątkowych pesymiści przeważają nad optymistami, jednak osoby zadowolone ze swoich warunków materialnych i lepiej zarabiające są nieco mniej skłonne do czarnowidztwa. Wykształcenie nie różnicuje poglądów na tę kwestię.

Tabela 8

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	2000					2001								
	w procentach													
Poprawi się	12	15	15	12	11	14	11	10	10	10	9	9	9	
Nie zmieni się	44	49	47	51	44	44	45	47	47	47	48	45	46	
Pogorszy się	34	28	29	31	36	34	37	37	37	35	35	37	38	
Trudno powiedzieć	10	8	9	7	9	7	7	6	6	8	8	9	7	

Przewidywania dotyczące sytuacji politycznej pozostają na poziomie lipcowym: połowa badanych nie spodziewa się zmian, a odsetki oczekujących pogorszenia (19%) lub przewidujących poprawę (17%) są zbliżone.

Tabela 9

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VIII	IX	X	XI	XII	I	III	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	2000					2001								
	w procentach													
– poprawi się	12	17	17	16	15	17	13	15	14	13	16	18	17	
– nie zmieni się	52	52	55	53	51	54	53	50	54	53	53	50	49	
– pogorszy się	21	16	15	18	19	16	20	22	19	19	18	19	19	
Trudno powiedzieć	15	15	13	13	15	13	14	13	14	15	13	13	15	

Od wielu miesięcy sondaże opinii publicznej wykazują, że koalicja SLD-UP odniesie, najprawdopodobniej, zwycięstwo w wyborach parlamentarnych i utworzy, sama lub w szerszym układzie koalicyjnym, przyszły rząd. W tej sytuacji może dziwić stosunkowo niewielki optymizm jej wyborców wobec rozwoju sytuacji politycznej - najwięcej osób w tej grupie oczekuje, że sytuacja pozostanie bez zmian.

Tabela 10

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Prognozy rozwoju sytuacji politycznej*		
	Poprawa	Brak zmian	Pogorszenie
	w procentach		
SLD-UP	35	42	14
Platforma Obywatelska	24	43	26
Prawo i Sprawiedliwość	16	50	26
PSL	14	45	22
Niezdecydowani	12	48	18
Niezamierzający głosować	6	54	20
W tabeli nie uwzględniliśmy potencjalnych wyborców AWSP i UW z powodu zbyt małej ich liczby. * Pominięto „trudno powiedzieć”.			

Nieznacznie bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem są prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej w ciągu najbliższego roku. Połowa ankietowanych (51%) nie spodziewa się zmian, 12% ma nadzieję na poprawę, a ponad jedna czwarta (27%, wzrost o 3 punkty) obawia się pogorszenia. W grupach zawodowych najlepsze prognozy są wśród osób zaliczanych przez nas do kadry kierowniczej i inteligencji - optymiści przeważają nad pesymistami. Wśród pozostałych pracowników umysłowych odsetki pesymistów i optymistów są zbliżonej wielkości. W innych grupach zawodowych więcej jest osób przewidujących pogorszenie niż poprawę, choć we wszystkich najwięcej jest respondentów sądzących, że w najbliższym czasie sytuacja w gospodarce się nie zmieni.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2000					2001							
	w procentach												
– poprawi się	12	14	15	14	12	15	12	13	13	10	12	14	12
– nie zmieni się	50	50	53	51	48	50	50	50	52	51	52	52	51
– pogorszy się	26	24	22	26	29	26	28	29	26	29	27	24	27
Trudno powiedzieć	12	12	10	9	11	8	10	8	9	9	9	10	10

Bez zmian pozostały prognozy ogólnych warunków życia respondentów i ich rodzin. Ich pogorszenia w ciągu najbliższego roku obawia się jedna piąta ankietowanych (21%), a co dziewiąty (11%) oczekuje poprawy. Ponad połowa badanych (55%) nie spodziewa się zmian.

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2000					2001							
	w procentach												
– lepiej	16	13	16	15	14	16	14	12	13	12	14	11	11
– tak samo	46	57	46	50	51	51	54	53	53	54	54	57	55
– gorzej	27	21	24	25	25	23	25	26	24	24	24	21	21
Trudno powiedzieć	11	9	14	10	10	10	7	9	10	10	8	11	13

Stabilne pozostały przewidywania dotyczące kondycji zakładów pracy respondentów. Tak samo jak miesiąc temu 13% zatrudnionych liczy na poprawę sytuacji w zakładzie pracy, niemal jedna czwarta (23%) spodziewa się pogorszenia, a ponad połowa (55%) sądzi, że nic się nie zmieni. Największymi pesymistami są rolnicy indywidualni, najgorzej też oceniający sytuację swoich miejsc pracy.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskaźniki respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2000					2001							
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	529	536	528	526	533	491	521	509	500	501	482	480	460
– poprawi się	20	18	16	16	14	16	15	18	14	13	13	13	13
– pozostanie bez zmian	46	48	50	50	54	52	52	48	52	51	53	55	55
– pogorszy się	21	22	23	23	22	21	24	26	24	26	23	24	23
Trudno powiedzieć	13	11	10	11	10	11	9	8	10	10	11	8	9
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– poprawi się	18	21	17	12	10	15	10	14	17	9	9	13	11
– pozostanie bez zmian	51	49	50	53	52	50	57	51	50	63	57	53	57
– pogorszy się	20	22	21	28	26	25	25	27	24	22	23	26	22
Trudno powiedzieć	10	8	12	8	12	9	8	8	10	7	11	8	9
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– poprawi się	23	13	17	24	14	21	21	24	11	11	14	21	19
– pozostanie bez zmian	42	61	60	47	61	56	42	37	54	36	49	45	52
– pogorszy się	21	16	18	18	16	15	29	32	28	33	26	27	24
Trudno powiedzieć	14	10	6	11	10	9	9	7	8	20	11	7	5
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– poprawi się	25	22	20	22	22	18	19	24	16	22	20	10	17
– pozostanie bez zmian	48	46	54	54	57	56	53	50	54	51	51	61	54
– pogorszy się	15	20	20	13	13	14	19	19	21	21	18	22	21
Trudno powiedzieć	12	12	7	11	9	12	9	8	8	6	11	7	9
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– poprawi się	6	3	7	4	6	7	7	5	9	3	6	3	2
– pozostanie bez zmian	41	39	31	40	46	44	55	54	49	52	55	64	57
– pogorszy się	48	45	50	44	41	37	33	34	37	37	32	26	29
Trudno powiedzieć	6	13	13	12	7	12	5	7	5	8	8	6	13

W stosunku do lipca nie zmieniła się istotnie liczba osób mających poczucie zagrożenia utratą pracy (stanowią oni obecnie 41% zatrudnionych). Zwraca uwagę nasilenie tego rodzaju przewidywań wśród robotników wykwalifikowanych: większość z nich uważa, że może stracić pracę. Z drugiej strony, grupą zawodową, która najmniej obawia się utraty zatrudnienia, są rolnicy indywidualni.

Tabela 14

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	V		VI		VII		VIII	
	2001							
	N=501		N=486		N=482		N=465	
	w procentach							
Bardzo poważnie się z tym liczę	18	47	20	48	21	43	19	41
Raczej tak	29		28		22		22	
Raczej nie	25	48	23	47	26	53	28	53
Nie, to mało prawdopodobne	23		24		27		25	
Trudno powiedzieć	5	5	5	5	4	4	6	6

★

★

★

W sierpniu nastroje społeczne się nie zmieniły, co oznacza, że pozostały one na bardzo niskim poziomie, nienotowanym od 1992 roku. Bardzo złe są oceny polskiej gospodarki, a warto zwrócić uwagę, że badanie było realizowane przed pojawieniem się w mediach informacji o większym, niż pierwotnie zakładano, deficycie budżetowym w przyszłym roku i przed ogłoszeniem przez ministra Bauca planu naprawy wymagającego od społeczeństwa wyrzeczeń. Dziwić mogą prognozy dotyczące sytuacji politycznej w Polsce - pomimo zbliżających się wyborów największa grupa badanych uważa, że w najbliższym roku nic się nie zmieni, czyli ciągle będzie źle. Może to świadczyć o głębokim rozczarowaniu społeczeństwa do całej elity władzy w Polsce.

Opracował

Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza
w dobrym czy też w złym kierunku?
(%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	14	75	11	964
Płeć				
Mężczyźni	16	74	10	457
Kobiety	12	76	12	507
Wiek				
18-24 lat	16	75	9	138
25-34	15	71	14	170
35-44	13	72	14	194
45-54	12	80	8	193
55-64	11	83	5	101
65 lat i więcej	15	73	12	167
Miejsce zamieszkania				
Wies	9	78	13	352
Miasto do 20 tys.	15	73	11	123
20-100 tys.	17	77	6	172
101-500 tys.	12	78	11	191
501 tys. i więcej mieszk.	23	65	12	126
Wykształcenie				
Podstawowe	12	76	11	267
Zasadnicze zawodowe	9	79	12	261
Średnie	17	74	9	330
Wyższe	20	68	12	106
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	23	59	18	62
Prac. umysł. fiz. szczebla	14	74	12	86
Pracownicy fiz. - umysł.	16	70	14	75
Robotnicy wykwalifikowani	10	78	12	87
Robotnicy niewykwalifik.	18	72	10	24
Rolnicy	4	83	13	59
Pracujący na własny rach.	17	74	9	53
Bierni zawodowo				
Renciści	12	81	7	132
Emeryci	12	77	10	172
Uczniowie i studenci	22	68	11	68
Bezrobotni	7	84	9	87
Gospodynie domowe i inni	22	68	10	58
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	14	75	11	174
spółce właścicieli	14	82	5	74
prywatnych i państwa	17	64	19	153
sekt. prywat. poza rolnict.	6	81	14	72
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	8	81	11	96
276-399	12	85	3	78
400-549	12	79	10	165
550-799	14	74	12	140
Powyżej 799 zł	20	73	7	177
Ocena własnych war. mater.				
Złe	8	82	10	319
Średnie	14	76	10	462
Dobre	23	63	13	183
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	15	69	16	55
Raz w tygodniu	14	74	12	488
1-2 razy w miesiącu	16	78	6	156
Kilka razy w roku	11	76	13	192
W ogóle nie uczestniczy	15	82	4	70
Poglądy polityczne				
Lewica	9	86	4	282
Centrum	12	75	13	239
Prawica	27	63	11	221
Trudno powiedzieć	8	74	18	221

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona: (%)

	bardzo dobra	dobra	ani dobra, ani zła	zła	bardzo zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	5	30	42	14	10	964
Płeć							
Mężczyźni	0	7	29	44	16	5	457
Kobiety	0	3	31	40	12	15	507
Wiek							
18-24 lat	0	2	39	41	7	11	138
25-34	0	7	32	40	14	7	170
35-44	0	4	31	42	16	8	194
45-54	0	4	27	41	21	7	193
55-64	0	3	26	49	8	15	101
65 lat i więcej	0	8	26	40	12	15	167
Miejsce zamieszkania							
Wieś	0	4	30	42	11	13	352
Miasto do 20 tys.	0	3	37	38	9	13	123
20-100 tys.	0	4	26	51	12	7	172
101-500 tys.	0	8	31	35	20	6	191
501 tys. i więcej mieszk.	0	4	26	44	17	9	126
Wykształcenie							
Podstawowe	0	3	31	38	10	18	267
Zasadnicze zawodowe	0	3	26	44	18	8	261
Średnie	0	5	34	42	12	7	330
Wyższe	1	8	21	47	18	5	106
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	1	5	20	54	14	8	62
Prac. umysł. niż. szczebla	0	7	25	43	15	10	86
Pracownicy fiz. - umysł.	0	4	32	45	14	5	75
Robotnicy wykwalifikowani	0	5	33	39	19	3	87
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	32	43	16	9	24
Rolnicy	0	1	30	52	9	9	59
Pracujący na własny rach.	0	11	31	33	22	4	53
Bierni zawodowo							
Renciści	0	2	29	34	21	15	132
Emeryci	0	7	24	45	10	13	172
Uczniowie i studenci	0	4	44	41	6	5	68
Bezrobotni	0	3	29	43	11	14	87
Gospodynie domowe i inni	0	4	45	30	8	13	58
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	5	22	50	15	8	174
społce właścicieli	0	5	35	36	18	7	74
prywatnych i państwa	0	6	34	39	15	6	153
sekt. pryw. poza rolnict.	0	1	31	45	14	9	72
prywatnym gosp. rolnym	0						
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	4	31	41	15	9	96
276-399	0	1	35	41	16	8	78
400-549	0	3	36	36	16	9	165
550-799	0	4	29	48	13	6	140
Powyżej 799 zł	0	12	28	40	16	4	177
Ocena własnych war. mater.							
Złe	0	5	24	42	18	11	319
Średnie	0	3	32	44	12	10	462
Dobre	0	9	36	38	10	8	183
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	1	8	32	25	12	22	55
Raz w tygodniu	0	5	32	42	9	11	488
1-2 razy w miesiącu	0	4	28	44	16	8	156
Kilka razy w roku	0	3	29	42	20	5	192
W ogóle nie uczestniczy	0	4	19	51	21	5	70
Poglądy polityczne							
Lewica	0	3	18	51	23	5	282
Centrum	0	5	36	40	12	7	239
Prawica	0	9	38	40	8	5	221
Trudno powiedzieć	0	2	31	34	10	24	221

Tabela 3. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

(%)

	bardzo dobrze	dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	bardzo źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	20	52	21	6	0	964
Płeć							
Mężczyźni	2	19	53	21	5	0	457
Kobiety	1	20	52	22	6	0	507
Wiek							
18-24 lat	4	29	52	13	2	0	138
25-34	1	30	51	14	4	0	170
35-44	1	18	57	19	5	0	194
45-54	1	13	53	26	7	0	193
55-64	0	17	53	21	8	0	101
65 lat i więcej	0	12	47	32	7	0	167
Miejsce zamieszkania							
Wies	0	15	55	24	7	0	352
Miasto do 20 tys.	1	26	50	18	5	0	123
20-100 tys.	5	17	52	21	5	0	172
101-500 tys.	1	18	54	22	5	0	191
501 tys. i więcej mieszk.	1	34	46	16	3	0	126
Wykształcenie							
Podstawowe	1	11	49	30	10	0	267
Zasadnicze zawodowe	0	13	57	25	6	0	261
Średnie	2	24	54	16	4	0	330
Wyższe	2	45	45	7	0	0	106
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	4	50	46	0	0	0	62
Prac. umysł. niż. szczebla	1	22	66	12	0	0	86
Pracownicy fiz. - umysł.	1	26	60	11	1	0	75
Robotnicy wykwalifikowani	0	17	62	17	4	0	87
Robotnicy niewykwalifik.	0	11	65	18	5	0	24
Rolnicy	1	12	57	23	7	0	59
Pracujący na własny rach.	3	38	46	13	0	0	53
Bierni zawodowo							
Renciści	0	5	47	43	5	0	132
Emeryci	0	16	51	24	9	0	172
Uczniowie i studenci	9	35	46	11	0	0	68
Bezrobotni	0	7	44	30	19	0	87
Gospodynie domowe i inni	1	20	43	28	8	0	58
Pracuje w:							
inst. państw. publicznej	0	24	63	10	2	0	174
spółce właścicieli	1	14	62	22	1	0	74
prywatnych i państwa	3	36	50	9	2	0	153
sekt. pryw. poza rolnict.	1	11	55	25	7	0	72
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	1	9	37	36	17	0	96
276-399	0	10	52	22	16	0	78
400-549	0	14	60	20	6	0	165
550-799	1	21	56	20	2	0	140
Powyżej 799 zł	3	39	45	11	2	0	177
Ocena własnych war. mater.							
Źle	0	5	30	49	15	0	319
Średnie	1	10	79	9	1	0	462
Dobre	5	70	22	3	0	0	183
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	5	20	39	26	10	0	55
Raz w tygodniu	0	20	54	21	5	0	488
1-2 razy w miesiącu	1	12	58	24	6	0	156
Kilka razy w roku	3	23	53	16	6	0	192
W ogóle nie uczestniczy	3	22	43	29	4	0	70
Poglądy polityczne							
Lewica	0	18	52	26	4	0	282
Centrum	1	21	54	17	8	0	239
Prawica	2	25	51	17	4	0	221
Trudno powiedzieć	2	15	51	25	7	0	221

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

	Zdecydowanie poprawi się	Raczej poprawi się	Nie zmieni się	Raczej pogorszy się	Zdecydowanie pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	9	46	31	7	7	964
Płeć							
Mężczyźni	1	9	48	30	9	3	457
Kobiety	0	8	44	31	6	10	507
Wiek							
18-24 lat	0	9	55	25	5	7	138
25-34	0	7	48	28	10	8	170
35-44	0	10	47	34	7	3	194
45-54	0	9	40	36	9	7	193
55-64	1	9	46	29	9	5	101
65 lat i więcej	1	8	45	29	4	12	167
Miejsce zamieszkania							
Wies	0	5	42	35	8	10	352
Miasto do 20 tys.	0	8	47	34	4	6	123
20-100 tys.	1	9	50	27	7	6	172
101-500 tys.	0	14	47	25	7	6	191
501 tys. i więcej mieszk.	0	10	51	28	7	4	126
Wykształcenie							
Podstawowe	1	7	45	32	4	12	267
Zasadnicze zawodowe	0	8	43	32	9	7	261
Średnie	0	11	48	27	9	4	330
Wyższe	0	7	50	32	6	4	106
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	0	11	60	19	4	6	62
Prac. umysł. niż. szczebla	0	17	41	36	4	2	86
Pracownicy fiz. - umysł.	1	10	42	31	8	9	75
Robotnicy wykwalifikowani	0	6	43	39	10	2	87
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	45	26	13	16	24
Rolnicy	0	4	33	45	11	6	59
Pracujący na własny rach.	0	5	52	22	14	7	53
Bierni zawodowo							
Renciści	0	10	47	28	7	8	132
Emeryci	1	8	44	32	5	10	172
Uczniowie i studenci	0	8	67	16	4	6	68
Bezrobotni	0	5	38	40	11	7	87
Gospodynie domowe i inni	0	11	53	24	3	9	58
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	1	9	44	33	7	6	174
społce właścicieli	0	19	43	34	3	2	74
prywatnych i państwa	1	5	49	27	11	6	153
sekt. pryw. poza rolnict.	0	3	36	43	11	6	72
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	5	46	40	4	5	96
276-399	0	7	43	32	12	6	78
400-549	0	12	46	25	12	6	165
550-799	0	12	42	35	6	5	140
Powyżej 799 zł	0	14	46	27	8	4	177
Ocena własnych war. mater.							
Złe	0	6	40	33	12	8	319
Średnie	0	10	47	32	5	7	462
Dobre	2	10	55	22	6	6	183
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	9	48	22	8	12	55
Raz w tygodniu	0	7	47	33	5	7	488
1-2 razy w miesiącu	1	12	41	32	8	7	156
Kilka razy w roku	0	9	52	25	10	5	192
W ogóle nie uczestniczy	0	10	39	30	11	10	70
Poglądy polityczne							
Lewica	0	12	44	33	8	3	282
Centrum	0	7	49	30	9	5	239
Prawica	1	10	51	26	6	7	221
Trudno powiedzieć	0	5	42	32	6	15	221

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

(%)

	zdecydowanie się poprawi	raczej się poprawi	pozostanie bez zmian	raczej się pogorszy	zdecydowanie się pogorszy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	16	49	17	3	15	964
Płeć							
Mężczyźni	2	17	50	17	3	11	457
Kobiety	0	15	47	16	3	19	507
Wiek							
18-24 lat	0	12	63	11	2	12	138
25-34	0	14	54	14	2	17	170
35-44	2	16	47	22	3	10	194
45-54	0	20	45	17	5	13	193
55-64	1	17	45	16	3	18	101
65 lat i więcej	2	16	39	16	3	24	167
Miejsce zamieszkania							
Wies	0	13	48	16	3	20	352
Miasto do 20 tys.	1	18	54	12	0	15	123
20-100 tys.	2	14	52	18	3	11	172
101-500 tys.	1	19	49	14	4	13	191
501 tys. i więcej mieszk.	2	19	42	23	3	11	126
Wykształcenie							
Podstawowe	0	11	45	18	2	23	267
Zasadnicze zawodowe	0	15	48	21	3	13	261
Średnie	1	15	53	14	3	14	330
Wyższe	3	30	47	10	2	8	106
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	1	31	49	10	1	7	62
Prac. umysł. niż. szczebla	4	18	46	14	3	15	86
Pracownicy fiz. - umysł.	0	12	56	17	1	14	75
Robotnicy wykwalifikowani	0	14	43	27	5	12	87
Robotnicy niewykwalifik.	0	9	43	25	14	10	24
Rolnicy	0	3	55	16	6	20	59
Pracujący na własny rach.	0	14	65	16	0	6	53
Bierni zawodowo							
Renciści	1	23	46	13	1	17	132
Emeryci	2	14	40	19	2	23	172
Uczniowie i studenci	0	11	73	6	0	9	68
Bezrobotni	0	9	45	21	7	18	87
Gospodynie domowe i inni	0	25	42	13	2	18	58
Pracuje w:							
inst. państw. publicznej	2	20	47	15	3	12	174
spółce właścicieli	0	17	40	29	4	10	74
prywatnych i państwa	0	15	55	17	2	11	153
sekt. pryw. poza rolnict.	0	4	59	14	5	18	72
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	7	52	20	5	15	96
276-399	0	8	50	26	5	11	78
400-549	0	16	49	15	4	15	165
550-799	0	20	49	15	3	13	140
Powyżej 799 zł	3	25	44	14	2	12	177
Ocena własnych war. mater.							
Złe	0	12	45	22	5	16	319
Średnie	1	15	51	15	2	16	462
Dobre	2	25	47	11	3	12	183
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	1	18	41	13	1	25	55
Raz w tygodniu	1	14	50	17	1	17	488
1-2 razy w miesiącu	1	17	42	23	5	12	156
Kilka razy w roku	0	17	52	13	4	13	192
W ogóle nie uczestniczy	1	18	54	12	5	10	70
Poglądy polityczne							
Lewica	2	27	47	12	3	8	282
Centrum	0	13	53	21	4	9	239
Prawica	1	14	50	18	3	15	221
Trudno powiedzieć	0	6	45	16	1	31	221

Tabela 6. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło: 1 - znacznie lepiej niż obecnie; 2 - nieco lepiej; 3 - tak samo jak obecnie; 4 - nieco gorzej; 5 - znacznie gorzej niż obecnie

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	11	55	17	4	12	963
Płeć							
Mężczyźni	0	12	56	17	3	12	457
Kobiety	0	10	54	17	5	13	506
Wiek							
18-24 lat	1	17	51	14	0	16	138
25-34	0	13	55	14	3	16	170
35-44	0	10	56	19	4	11	194
45-54	0	11	53	18	8	9	193
55-64	0	10	54	17	5	14	101
65 lat i więcej	0	4	60	19	6	11	166
Miejsce zamieszkania							
Wies	0	6	56	18	3	16	351
Miasto do 20 tys.	1	12	60	15	3	9	122
20-100 tys.	0	11	54	16	8	10	172
101-500 tys.	0	16	47	19	4	13	191
501 tys. i więcej mieszk.	0	13	61	16	3	7	126
Wykształcenie							
Podstawowe	0	8	54	17	7	15	266
Zasadnicze zawodowe	0	7	50	24	4	15	261
Średnie	0	15	57	13	4	11	330
Wysze	0	15	65	12	1	7	106
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	1	16	68	8	0	7	62
Prac. umysł. niż. szczebla	0	23	53	14	4	5	86
Pracownicy fiz.- umysł.	0	11	53	15	0	21	75
Robotnicy wykwalifikowani	0	6	61	23	6	5	87
Robotnicy niewykwalifik.	5	0	48	24	10	13	24
Rolnicy	0	2	52	20	7	20	59
Pracujący na własny rach.	0	15	67	13	4	2	53
Bierni zawodowo							
Renciści	0	11	48	22	4	14	132
Emeryci	0	3	62	19	5	11	171
Uczniowie i studenci	0	21	50	16	0	13	68
Bezrobotni	0	10	39	20	8	23	87
Gospodynie domowe i inni	0	14	62	4	6	14	58
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	13	61	13	5	10	174
spółce właścicieli	2	13	52	28	2	3	74
prywatnych i państwa	0	15	59	15	2	10	153
sekt. pryw. poza rolnict.	0	2	49	22	5	22	72
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	8	47	28	9	9	96
276-399	0	2	61	14	11	12	77
400-549	1	12	53	18	6	11	165
550-799	0	14	57	19	4	7	140
Powyżej 799 zł	0	14	63	15	2	6	177
Ocena własnych war. mater.							
Złe	0	8	42	26	11	14	319
Średnie	0	12	59	15	1	13	461
Dobre	0	12	69	8	1	9	183
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	7	43	19	9	21	55
Raz w tygodniu	0	10	60	14	3	12	487
1-2 razy w miesiącu	0	12	48	23	5	13	156
Kilka razy w roku	0	11	56	17	5	11	192
W ogóle nie uczestniczy	0	18	45	22	5	10	70
Poglądy polityczne							
Lewica	0	13	57	18	4	8	282
Centrum	0	14	54	17	0	9	239
Prawica	1	13	59	15	0	8	220
Trudno powiedzieć	0	3	50	18	3	27	221